

Čaklo bišu gans Aleksandrs Narnickis

Kopā ar Aleksandru Narnicki bišu dravā labprāt darbojas arī viņa meitiņa Sabrīna.

Jana Skrivļa-Čevere

Par SIA "AN Holding" uzzināju, izlasot, ka tā kļuvusi par laureātu konkursā "Ludzas novada Uzņēmēju gada balva 2024" – nominācijā "Gada debija". Uzņēmums, kuram pieder zīmols "Čaklā bite", darbojas kopš 2015. gada, un tajā saimnieko Narnicku saime – Aleksandrs Narnickis, kuram darbos palīdz arī tēvs Staņislavs, māte Natālija un meita Sabrīna.

Februāris, kuru mūsu senči dēvējuši par sveču mēnesi, manuprāt, ir lieliski piemērots laiks tam, lai aprunātos ar kādu bitenieku. Arī "Čaklā bite" lej vaska sveces, un Aleksandrs uzsver, ka tās noteikti ir labākas nekā no parafina izgatavotās – tās ir pilnībā dabiskas, deg ilgāk un degot attīra telpu no dažādiem piesārņojumiem.

Aprunājos ar bitenieku par vasku un kodēm, par krēmoto medu un citiem neparastiem bišu produktiem un būšanu biteniekam.

No piecām līdz divsimt bišu saimēm

Vaicāts par to, vai biškopība ir paaudzēs mantots amats, Aleksandrs, teic, ka savulaik vecvectēvam bijušas kādas trīsdesmit bišu saimes, kas turētas pašu ģimenes vajadzībām. Tikmēr Aleksandrs kopā ar tēvu izmēģināt savu roku bišu kopšanā nolēmis 2013. vai 2014. gadā, saimniekošanu uzsākot ar 5–10 bišu saimēm, un sākumā tā visa darbošanās bijusi vairāk hobijs līmenī.

Kādu laiku nodzīvojis Rīgā – studējot, pēc tam strādājot –, viņš nolēma atgriezties dzimtajā pusē, kur ģimenei piederēja īpašumi, lai pievērstos saimniekošanai. Darbošanās ar bitēm drīz vien kļuva par īstu aizraušanos, tāpēc tika pieņemts lēmums paplašināties un attīstīties, izmēģinot arī jaunu produktu ražošanu.

Bišu saimju skaits pa šiem gadiem ir ievērojami audzis un daudzkrāšņojies – nu to ir jau ap diviem simtiem. Tiesa, kā uzsver saimnieks, bites ir labas arī tādā ziņā, ka to turēšana neprasa lielas platības, Narnicku saime apsaimnieko aptuveni 15 hektārus, kuros tiek audzēti arī nektāraugi, kas bitēm nepieciešami. Interesanti, ka daļa zemes atdota liepām – iestādīti aptuveni trīs simti šo koku, un jau tuvākajos gados tām vajadzētu sākt ziedēt. Nav pat jāpiever acis, lai iztēlotos, kas tas būs par aromātu, – smaržos, ja ne viss novads, tad pagasts noteikti.

«Čaklās bites» saražotais medus un citi produkti ir bioloģiski sertificēti. Protams, ir daudz dažādu kritēriju un noteikumu, lai

saimniecība atbilstu visām bioloģiskas saimniekošanas prasībām, tomēr Aleksandrs uzsver, ka, viņaprāt, tas ir tā vērts: «Primārais, protams, ir kvalitāte. Ja pirmajos gados to uztvērām kā nelielu plusu, tad tagad to uzskatām kā nozīmīgu un būtisku priekšrocību, marķējam savu produkciju ar Eiropas Savienības logo – zaļo karodziņu. Mūsdienās aizvien vairāk cilvēku pievērš uzmanību produkta kvalitātei un labprāt izvēlas bioloģiskus produktus.»

Saimniekojot bioloģiski ir svarīgi, lai arī tuvumā saimniekojošie zemnieki savus laukus apstrādātu videi draudzīgi, nemiglotu, rapsis vispār nedrīkst tikt audzēts tuvāk kā trīs kilometru rādiusā ap bišu dravu, tāpēc labi, ka kaimiņos dzīvo un strādā labi un saprotoši, atbalstoši cilvēki.

Čaklo bišu medus, propoliss un ne tikai

Runājot par zīmolu «Čaklā bite», Aleksandrs teic, ka par to tika ilgi domāts: «Pirms gadiem 6–7, kad nopietnāk pievērsāmies biškopībai, sākām ražot dažādus produktus tirgošanai – bišu maizi, krēmveida medu utt., sapratām, ka vajadzētu arī izveidot zīmolu – nosaukumu, lai būtu tirgū atpazīstamāki. Sākumā izskatījām tādus nosaukumus kā «Latgales bite» un «Ludzas bite», bet galu galā nonācām pie šī – «Čaklā bite».

Ar ko atšķiras «Čaklās bites» piedāvājums? Aleksandrs uzsver, ka ir svarīgi piedāvāt aizvien kaut ko jaunu: «Ir cilvēki, kam iepriekš, iespējams, medus īpaši negaršoja un to nelietoja, bet pamēģinot mūsu krēmveida medu,

saprot, ka šī konsistence un garša viņam patīk un tāpēc medu sāk lietot biežāk. Turklāt šo krēmveida medu piedāvājam ar dažādām garšām – aveņu, zemeņu, upeņu, piparmētru, arī ķiploku. Nupat sākām piedāvāt jaunu šī medus veidu – ar žēnseņu, bet drīzumā gaidāms vēl viens jaunums – tas pagaidām lai vēl paliek noslēpums, bet Latvijā tas būs kas pavisam jauns, un domāju, ka būsīm pirmie, kas ko tādu piedāvās.»

«Čaklo bišu» piedāvājumā ir ne tikai medus, bet arī citi ar bitēm saistīti produkti – bišu maize, ziedputekšņi, propolisa uzlējums, kā arī pavisam nedzirdēta lieta – vaska kodes uzlējums.

«Propolisa uzlējums jau ir sava veida klasika. Zināms, ka propoliss pats par sevi ir dabīgā antibiotika – jaudīga manta veselības un imunitātes stiprināšanai, ko ražo bites. Mums ir svarīgi ražot produktus imunitātes uzlabošanai, un viens no tādiem ir arī vaska kodes uzlējums. To mēs sākām ražot vien pagājušogad – vispirms uz sevis izmēģinājām, atzinām par labu esam un tad jau piedāvājam arī citiem. Šī lieta, patiesībā ir ļoti labi aizgājusi, to sūtām daudz klientiem un ne tikai Latvijā, bet arī uz Lietuvu, Igauniju, Vāciju. Piedalāmies arī dažādās izstādēs – jau vismaz piecus gadus pēc kārtas piedalāmies izstādē «Rīga Food», tāpat divas reizes esam bijuši Berlīnē (Vācijā), vienā no lielākajām pārtikas izstādēm «Grüne Woche» (*latv. val. – zaļā nedēļa*),» stāsta saimnieks un atzīst, ka, lai arī laiku pa laikam piedalās kādā tirdziņā, tomēr lielākoties pircēji produkciju iegādājas uzņēmuma tīmekļvietnē www.caklabite.lv, bet vietējie un tuvākās apkāmes iedzīvotāji arī labprāt izmanto iespēju, iepriekš piesakoties, produkciju iegādāties noliktavā.

Būt daļai no bišu pasaules

Kad jautāju, kā aizrit bitenieka darba dienas, Aleksandrs teic, ka darba pietiek – lai arī biškopībai ir daļēji sezonāls raksturs, tomēr arī ziemā ir ko darīt. Ikdienā viņš strādā Ludzas novada pašvaldībā – ir vides inženieris, līdz ar to pa dienu darbs aizrit domē, bet darbam dravās tiek veltīts laiks vakaros un brīvdienās. «Man patīk, ka darbs pie bitēm ir svaigā gaisā, savā ziņā nomierinošs. Mīlu aktīvu dzīvesveidu, arī vaļasprieki ir aktīvi, ar būšanu dabā saistīti – makšķerēšana, medības, arī sports,» stāsta biškopis.

Vaicāts par to, kurš pašu saimē ir iemīļotākais produkts, Aleksandrs teic, ka nav viena konkrēta, tomēr pats ik rītu sāk ar karoti medus imunitātes uzlabošanai, tāpat arī regulāri lieto ziedputekšņus un bišu maizi, kursa veidā arī vaska kodes uzlējumu, uzsverot, ka ir svarīgi to lietot pareizi, kā uztura bagātinātāju, pēc trīs mēnešu kursa ievērojot pauzi.

Uzņēmums nesen tirgū sācis piedāvāt arī bišu maizi šokolādē – gan piena, gan tumšajā šokolādē. Pircēji, jāsaka, vairāk iecienījuši tumšo, vai tāpēc, ka tās rūgtums labi sader ar bišu maizes saldskābumu, vai, iespējams, pateicoties valdošajam uzskatam, ka tumšā šokolāde ir veselīgāka. Tiesa, nosaukt vienu pircēju īpaši iecienītu produktu gan nevar, tāda analīze neesot veikta, bet noteikti nav tā, ka noliktavā kaut kas pārāk ilgi aizkavētos neizpirkts.

Foto no Aleksandra Narnicka personīgā arhīva

«Čaklā bite» rada gan jau ierastos bišu produktus, piemēram, dažādu formu vaska sveces, gan arī pavisam neparastus – bišu maizi šokolādē, krēmveida medu ar dažādām piedevām u. c.

Kas ir svarīgākais, ja vēlies kļūt par bitenieku, jautāju sarunas noslēgumā. Aleksandrs uzskata, ka galvenais ir pašam būt ieinteresētam par darbošanos ar bitēm un jāmīl daba. «Bez bitēm mums neiztikt – tās ir vieni no galvenajiem apputeksnētājiem, un, ja nebūs bišu, nebūs nekā. Ir intere-

santi vērot dabu, tai skaitā bites, kā viss notiek, darbojas un mijiedarbojas – tām ir vesela sava pasaule,» uzsver bitenieks un, vaicāts par nākotnes plāniem, teic: «Pie jaunajiem krēmotā medus veidiem noteikti neapstāsimies, arī turpmāk ko jaunu – inovatīvu izdomāsim.»

UZZIŅAI

Vaska kodes uzlējums – dabīgs spēka un veselības avots

Tas ir vērtīgs bišu produkts, kas iegūts no vaska kodes (*Galleria mellonella*) kāpuriem, kas barojas ar bišu vasku, medu un ziedputekšņiem. Šie kāpuri satur dabīgas fermentu un aktīvo vielu kombinācijas, kas palīdz organismam atjaunoties, stiprina imunitāti un veicina labu pašsajūtu. Produkta sastāvā ir 40 % etilspirts. Atbilstoši uzglabājot – tumšā, vēsā un bērniem nepieejamā vietā – tā derīguma termiņš ir līdz pat diviem gadiem.

Galvenās īpašības:

- Stiprina organisma dabīgo aizsardzību;
- Uzlabo elpošanas sistēmas darbību;
- Veicina sirds un asinsvadu veselību;
- Palielina enerģiju un izturību;
- Dabisks antioksidants ar pretiekaisuma iedarbību.

Lietošana:

- **Pieaugušajiem:** 20–30 pilieni 1–2 reizes dienā, 15–20 minūtes pirms ēšanas, atšķaidīti ūdenī;
- **Bērniem (no 5 gadu vecuma):** 1 pilienis uz katru dzīves gadu, atšķaidīts ūdenī vai tējā.
- Ieteicams lietot 1–3 mēnešus, pēc tam iepauzēt 2–3 nedēļas.

Pirms lietošanas jāsakrata un, protams, nedrīkst lietot, ja ir individuāla jutība pret bišu produktiem, grūtniecības un zīdīšanas laikā, kā arī jākonsultējas ar ārstu, ja tiek lietotas antibiotikas. **■**

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Čaklo bišu gans Aleksandrs Narnickis» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds